

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VI. Spei præceptum ac necessitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

CAPUT IV.

Spei Christiana certitudo absque salutis securitate.

39 **S**pes Christiana salutem æternam certa expectat cum fiducia, ut ex ipsius definitione constat; & ideo Apostolus Hebr. 6. ipsam vocat *anchoram animæ intam & firmam*. Et Rom. 5. dicit quod *spes non confundit*. Et David Psalm. 21. *In te speraverunt patres nostri: speraverunt, & non sunt confusi*.

40 Fundamentum istius certitudinis est non solum certitudo soliditasque rei speratæ, sed & misericordia & auxiliatrix Dei omnipotentia, & fidelitas ipsius in promissis servandis, de qua Psalm. 145. *Fidelis Dominus in omnibus verbis suis*, quibus salutem pollicitus est perseverantibus usque in finem in observantia mandatorum ipsius, Matth. 24.

41 Certitudo tamen ista non præstat omnimodam salutis securitatem. Quia non est absoluta, sed conditionata, si in mandatorum custodia perseveraverimus. Et ideo firma quidem esse debet anchora spei nostræ, sed non absque morfu aliquo timoris; cum scriptum sit: *Qui stat, videat ne cadat*. Et, *Cum metu & tremore salutem vestram operamini*. Propter quod Apostolus, adhuc post raptum suum usque ad tertium cælum: *Castigo (inquit) corpus meum, & in servitium redigo, ne forte, cum aliis predicavero, ipse reprobus efficiar*. Ut enim Tridentinum sess. 6. cap. 13. *Iusti formidare debent, scientes quod in spem gloria, & nondum in gloriam vocati sunt, de pugna qua superest cum carne, cum mundo, cum diabolo, in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia Apostolo obtemperaverint dicenti: Debiles sumus, non carni, ut secundum carnem vivamus: si enim secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem spiritui facta carnis mortificaveritis (in laboribus, in vigiliis, in elemosinis, in orationibus, & oblationibus, in jejuniis, & castitate, ut antè dixit) vivetis*.

42 Certitudo itaque spei Christianæ omnimodam non tribuit salutis securitatem (uti comminiscuntur hæretici) nec proinde concordie occasionem. Neque enim Christianis Deus absolute promisit salutem, sed sub dicta conditione. De qua à se adimplenda nemo, citra Dei revelationem, omnimodam habere potest certitudinem. Quia licet Christianus, saltem justus, diffidere non debeat de auxilio Dei, diffidere debet de seipso, timereque de defectu liberi arbitrii, ponentis obstaculum peccati, ait S. Thomas hic q. 18. a. 4. ad 3.

CAPUT V.

Spes Christiana nec in hæreticis, nec in damnatis, nec in beatis reperitur; bene in animabus Purgatorii, & Catholicis viatoribus, etiam impiis.

Non in hæreticis: quia sine fide, nec ipsa spes, nec charitas subsistit. Spes proinde quam sibi hæreticus videtur habere, humana est, & naturalis; non divina, & supernaturalis.

Non etiam in damnatis: quia cum certissimi sint de æternitate suæ damnationis, salutem apprehendere non possunt ut futuram, imò nec ut possibilem, stante irrevocabili decreto æternæ suæ damnationis.

Neque in beatis, respectu gloriæ essentialis. Quia non est ipsis futura, sed præsens; & ideo Apostolus Rom. 8. dicit, quod *spes qua videtur non est spes*. Nec in beatis spes est respectu accidentalis gloriæ corporis: quia licet ipsis futura sit, ipsis tamen non est difficulter adipiscibilis, seu ardua. Et ideo sicut fides, sic & spes in patria evacuat, tam quoad habitum, quam quoad actum.

In animabus verò Purgatorii spes ideo manet, quia non evacuat per securitatem quam habent de gloria in futurum adipiscenda: eò quod eam adepturi non sint, nisi cum arduitate, mediante utique satisfactione, quam divinæ debent justitiæ.

Spem denique in Catholicis, etiam impiis, reperiri (dummodo eam non amiserint per peccatum desperationis, vel præsumptionis) probatur ex eo, quod quolibet mortali peccato spes non amittatur: cum peccatum quodlibet mortale ei non opponatur. Unde spes à Concilio Tridentino sess. 6. c. 6. requiritur tamquam dispositio ad justificationem peccatoris.

CAPUT VI.

Spei præceptum ac necessitas.

Spei, uti fidei, & charitatis, saltem imperfectæ, actus necessitate mediæ necessarius est ad justificationem impii. Quia Tridentinum sess. 6. c. 6. inter actus absolute necessarios ad justificationem impii, non fidei dumtaxat & charitatis (seu inchoati saltem amoris Dei tamquam fontis omnis justitiæ) sed & spei actum recenset; non proinde sicut divinæ justitiæ timorem, quem solum recenset velut utilem, quo *utiliter continentur*.

Præterea spei actus quibusvis hominibus ratione utentibus necessarius est necessitate specialis de ea præcepti, de quo constat ex variis Scripturæ testimoniis, quibus in Deo sperare jubemur. Unde Alexander VII. sc-

sequentem merito damnavit propositionem: *Homo nullo unquam vita sua tempore tenetur elicere actus fidei, spei, & charitatis, ex vi praeceptorum ad eas virtutes pertinentium.*

50 Si queras tempus, quo spei actus ex speciali praecepto elicendus est?

Respondeo 1°. Sicut Christianus morali quodam modo semper ex fide vivere debet, non solum habitualiter, sed aliquo modo virtualiter (quia semper debet esse iustus: *Iustus autem ex fide vivit*; non profecto ex fide otiosa, sed actuosa, cum vivere sit agere) ita morali quodam modo semper vivere debet ex spe & charitate, per fidemque, spem & charitatem divinae Majestati continuo moraliter adherere, prout Facultas Theologica Lovanensis tradit in articulis Innocentio XI. per Deputatos suos anno 1677. oblatis, in quibus post maturum examen nihil censuram dignum Romana Inquisitione invenit. Enimvero Osee 12. dicitur: *Spera in Deo tuo semper.* Cūque semper vivere debeamus ex Christo, sicut palmes ex vite, semper à nobis sperandus est Christi per gratiam influxus: utpote quo semper, & in omnibus delibatis actibus nostris indigemus, & pro quo semper orare jubemur. Luc. 18. *Oportet semper orare, & nunquam desicere. Quod enim tempus intervenit* (ait cum Zozimo, Praedecessore tuo, Coelestinus Papa in epist. ad quosdam Galliae Episcopos c. 9.) *quo ejus non egeamus auxilio? In omnibus igitur actibus, causisque, cogitationibus, motibus, adiutor, & protector orandus est, &c.* Oratio verò cum fide & spe fieri debet.

51 Respondeo 2°. spei actum specialiter exercendum in circumstantiis sequentibus. 1°. dum peccator est justificandus. Quia tunc in spem erigi debet, fidens Deum sibi propitium fore per Christum (ut ait Tridentinum loco citato) utpote quem proposuit *Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius.* Rom. 3. Per fidem (inquam) quae sibi conjunctam habeat spem, seu fiduciam propitiationis per Christum, ut loquitur Tridentinum.

52 2°. in gravioribus tentationibus, in quibus galea salutis capiti imponenda est, ut de solo Salvatore speremus salutem. Similiter in gravioribus tribulationibus, in quibus imbecillitas nostra spe futurorum bonorum adjuvanda est. Maximè cum utroque illo casu speciali per Christum indigemus auxilio; de quo adipiscendo in spem erigi nos oportet.

53 3°. specialissimè dum periclitamur in tentationibus de virtus spei oppositis, praesertim de desperatione & pusillanimitate. Tunc enim erigendus est animus, cum Regio Psaltes dicendo: *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam ad hoc confitebor illi, salutare vultus mei, & Deus meus.*

54 4°. quoties Sacramenta suscipimus: ut-

pote quae canales sunt promissae nobis gratiae, pignoraque salutis nostrae.

5°. initio ac fine vitae nostrae rationalis, 55 & frequentissimè in vita, seu tam frequenter renovanda est spes actualis, ut morali quodam modo dici queat, nos vivere in spe filiorum Dei, sive in fide per spem & dilectionem operante. Semper namque tendere nos oportet in ultimum finem nostrum, illumque desiderare, & expectare, habitando in adjutorio Altissimi, in Dei que protectione commorando.

CAPUT VII.

Contra spem peccatur excessu, per presumptionem; defectu, per desperationem; sed longè frequentius per illam, quam per istam.

56 **C**ontra spem peccatur commissione, per praesumptionem desperationemque, & per ista peccata spes amittitur. Peccatur etiam omissione actus spei, dum cadit sub praecepto; sed sicut per solam omissionem actus fidei non amittitur fides; per solam etiam omissionem actus spei non amittitur spes.

57 *Desperatio est voluntaria animi dejectio, per quam abjicitur spes obtinenda veniae peccatorum, ob nimiam eorum magnitudinem, vel multitudinem, vel existimatam ea vitandi impossibilitatem; vel abjicitur spes adipiscendae beatitudinis, ob apprehensam nimiam difficultatem vel impossibilitatem mediorum ad id necessarium; & ideo abjicitur voluntas necessaria illa media adhibendi, sive ad peccatorum remissionem; sive ad salutem.*

58 *Proinde desperatio non solum importat privationem spei, sed importat quemdam recessum à re desiderata, propter existimatam impossibilitatem adipiscendae.* S. Thomas 1. 2. q. 40. a. 4. ad 3. & in corp. *Ista tamen existimatio; vel apprehensio aut judicium non est formaliter ipsa desperatio; sed inducit ad desperationem.* Quae licet non sit peccatorum omnium gravissimum, omnium tamen est periculosissimum, prout idem S. Doctor ostendit 2. 2. q. 20. a. 3. Tamen enim infidelitas & odium Dei, respectivè ad desperationem, secundum se; id est secundum speciem propriam, graviora sunt; si tamen comparetur desperatio ad ista alia duo peccata ex parte nostra, sic desperatio est periculosior. *Quia per spem revocamur à malis, & inducimur ad bona prosequenda. Et ideo sublata spe, irrefrenate homines labuntur in vitia, & à bonis operibus retrahuntur.* Unde super illud Prov. 24. *“Si desperaverit lapsus in die angustiae, minuetur fortitudo sua,“* dicitur Glossa: *“Nihil est execrabilius desperatione, quam qui habet, & in generalibus hujus vitae laboribus, & (quod pejus est) in fidei certamine, constantiam perdit.“*